

instances tiesa attiecībā uz Eiropas Savienības tiesību aktiem. Skotijā **Augstākā Justīcijas tiesa** ir augstākās instances tiesa krimināllietās, savukārt Lordu palātas **Tiesas lordi** ir augstākās instances tiesa civillietās. 2009. gada 1. oktobrī stājās spēkā likums, kas šo sistēmu aizstāja ar Augstāko tiesu. Esošie Tiesas lordi kļuva par Augstākās tiesas pirmajiem tiesnešiem, savukārt vecākais Tiesas lords kļuva par tās priekšsēdētāju.

Institucionālā sistēma

Institūcijas, kas ir atbildīgas par normatīvo aktu pieņemšanu

Apvienotās Karalistes parlaments Londonā pieņem primāros tiesību aktus. Lai **tiesību akta priekšlikums** (saukts par likumprojektu) kļūtu par **Parlamenta aktu**, to jāapstiprina abām parlamenta palātām – Pārstāvju palātai un Lordu palātai. Abās palātās tiek izieti šādi posmi:

pirmais lasījums (formāla iepazīstināšana ar likumprojektu bez debatēm);

otrais lasījums (vispārīgās debātes);

komiteju posms (detalizēta pārbaude, debātes un labojumi). Pārstāvju palātā šo posmu parasti veic Valsts likumprojekta komiteja);

ziņojuma posms (iespējami papildu labojumi);

trešais lasījums (pēdējā debāšu iespēja; labojumus var veikt Lordu palātā).

Kad tiesību akta projekts ir izgājis visus posmus abās palātās, tas tiek nosūtīts tai palātai, kura to ir ierosinājusi, lai tā izskatītu otras palātas ierosinātos grozījumus.

Abām palātām ir jāvienojas par galīgo teksta redakciju. Lai tiesību akta projekts saņemtu pilnīgu abu palātu piekrišanu, tas var tikt pārsūtīts no vienas palātas otrai vairākas reizes. Kad vienošanās ir panākta, tiesību akta projekts tiek iesniegts karaliskajai apstiprināšanai.

Skotijas parlamentā ir līdzīga tiesību akta projekta iesniegšanas, izvērtēšanas, debāšu un balsošanas procedūra, tomēr šajā pilnvarotajā parlamentā ir **tikai viena palāta**. Ir šādi trīs posmi:

1. posms. Atbildīgās parlamenta komiteja(as) ievāc liecības par tiesību akta projektu un sagatavo vispārīgu ziņojumu par tiesību akta projekta principiem. Ziņojums tiek izvērtēts parlamenta sēdes laikā, un debatēs noskaidro, vai ir atbalsts tiesību akta projekta vispārīgajiem principiem. Ja parlaments piekrīt, tiesību akta projekts tiek skatīts 2. posmā;

2. posms. Komiteja un reizēm arī Parlamenta kopējā komiteja detalizēti analizē tiesību akta projektu. Šajā posmā tiek veiktas izmaiņas jeb labojumi tiesību akta projektā;

3. posms. Tiesību akta projektu atkārtoti skata parlamenta sēdes laikā. Var tikt veikti papildu labojumi, un parlaments veic debātes un noskaidro, vai pieņem tiesību akta projektu galīgajā redakcijā.

Kad tiesību akta projekts ir izskatīts visos parlamenta posmos Apvienotajā Karalistē vai Skotijas parlamentā, tas tiek nosūtīts **karaliskajai apstiprināšanai**, pēc kuras tas kļūst par **aktu**. Skotijā ir noteikts četrus nedēļu periods, kura laikā Likumu ierēdņiem (*Law Officers*) ir tiesības apstrīdēt šo tiesību aktu, ja uzskata, ka tas neietilpst Skotijas parlamenta likumdošanas pilnvarās.

Primāros tiesību aktus var **grozīt vai atcelt** tikai ar jauniem primāriem tiesību aktiem. Tomēr ir izņēmumi, kad var veikt atsevišķus grozījumus vai atcelšanu, izmantojot likumpamatotus aktus – tas notiek gadījumos, ja grozījumi attiecas uz ES saistībām vai likumdošanas reformu, kas samazina vai likvidē regulatīvo slogu. Pirms šādu rīkojumu izdošanas tomēr nepieciešama abu parlamenta palātu apstiprināšana rezolūcija.

Primārie tiesību akti stājas spēkā saskaņā ar aktā paredzēto **spēkā stāšanās** kārtību. Aktā var noteikt konkrētu spēkā stāšanās datumu. Tas var būt nekavējoties līdz ar karaliskās piekrišanas saņemšanu, tas var būt konkrēts datums (parasti vismaz divus mēnešus pēc karaliskās piekrišanas) vai datums, ko ieviešanas rīkojumā (likumpamatotā aktā) nosaka ministrs vai valdības departaments. Dažādiem noteikumiem vienā aktā var noteikt dažādus spēkā stāšanās datumus.

Jebkuram sekundārajam tiesību aktam spēkā stāšanās datums parasti tiek norādīts pašā aktā. Īpašos gadījumos sākuma datumu var noteikt, publicējot paziņojumu oficiālajos laikrakstos (Londonas vai Edinburgas Vēstnesī).

Juridiskās datubāzes

Ir pieejamas vairākas juridiskās datubāzes.

Publiskā sektora informācijas biroja (PSIB) tīmekļa vietnē pieejami visu Apvienotās Karalistes parlamenta, Skotijas parlamenta, Ziemeļīrijas asamblejas, kā arī Velsas Nacionālās asamblejas pieņemto **primāro tiesību aktu** pilno tekstu versijas, kā arī visi Apvienotajai Karalistei vai kādai tās daļai piemērojamie **sekundārie tiesību akti**. Piekļuve informācijai ir bezmaksas.

Apvienotās Karalistes likumu datubāzē pieejami uz visu Apvienoto Karalisti attiecināmie **grozītie primārie tiesību akti**, sākot ar 1235. gadu, līdz pat mūsdienām. Piekļuve datubāzei ir bezmaksas.

Kaut gan PSIB tīmekļa vietnē ir pieejami **visi Skotijas tiesību akti**, visi primārie un sekundārie tiesību akti, kas pieņemti kopš pilnvarojuma nodošanas 1999. gadā ir pieejami arī **Karaliskās kancelejas Skotijas biroja** tīmekļa vietnē. Piekļuve tiesību aktiem ir bez maksas.

Visi Apvienotās Karalistes normatīvie akti ir atrodami vietnē **Legislation.gov.uk**, kurā ir ietverta gan PSIB, gan Apvienotās Karalistes likumu datubāzes tīmekļa vietne un kas aizstāj Karaliskās kancelejas Skotijas biroja tīmekļa vietnē publicētos normatīvos aktus.

Saites

Publiskā sektora informācijas birojs (PSIB), Apvienotās Karalistes likumu datubāze, Legislation.gov.uk, Karaliskās kancelejas Skotijas birojs

Lapa atjaunināta: 04/05/2020

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.